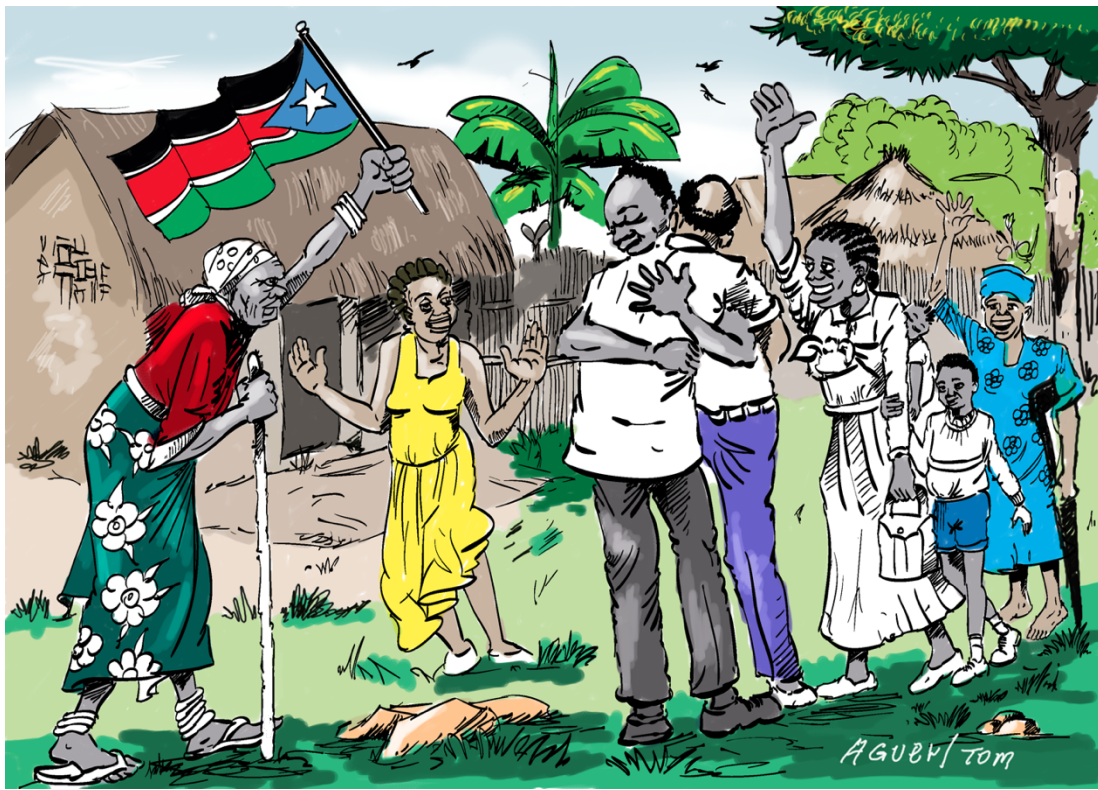




**Reconstituted Joint Monitoring and Evaluation Commission
(RJMEC)**

**KWØBB-A ÁBIDH
KÌ RI
LWÖMI MËR MEN-A ÁDWOØG MAL KIPE YIELI
LINY KÌ RIPØBLIK SØØTH SUDAN
KÌ CYANGGI ÖR 12 KÌ RUN 2018**



<i>THYËRØ</i>	3
<i>WIJ 1</i>	3
<i>Á mөг a ba Mïri Tyëny kipe Rebi Pödhø?</i>	4
<i>Wïj Jyägø</i>	4
<i>Kër-a Ópyëël Mïiri kí Gwøge</i>	5
<i>Käjja Óyieb yi Lwöbø kí Kër-a Göög Gen</i>	7
<i>WIJ 2</i>	8
<i>Cungi Liny Pa Cög kí Mөг-a Ágwir kipe Kori Ji</i>	8
<i>Yëth-a Ágwøg kipe Kur</i>	9
<i>WIJ 3</i>	11
<i>WIJ 4</i>	12
<i>Gïg-a kömi Gen Köddi</i>	12
<i>WIJ 5</i>	14
<i>Kömïcin mi Dyër kí Rëbø geki Tuurø</i>	14
<i>Buri Gøny Men-a Areb kipe Søøth Sudan</i>	15
<i>Buridwøng mi Col geki Geedh</i>	16
<i>WIJ 6</i>	17
<i>WIJ 7</i>	18

Wänyø men ágwøg á men ngääj ji. Ádwaddi ceth á men yije biidh mөг-a per gen teg, kí yij Lwömi Mër Men-a Ádwöög Mal kipe Yieli Liny kí Ripøblik Søøth Sudan kí run 2018, ágwøg e range yööd, kipe yodi mөг-a wangi yi en yøw. Kipe kinni o nyi døøg kí kwøbø á dyer kà wajji mөгani. Ràng mөг-a àlwøb bënn kí yij wänyi Lwömi Mër Men-a Ádwöög Mal kipe Yieli Liny kí Ripøblik Søøth Sudan kí run 2018.

THYËRØ

Wänyø men, ámuuj á mi ngäj kipe lwömi mër kì Søøth Sudan. Lwömani áthany-a cyänggi Ör 12 kì run 2018, o lwøb-a gïn-a dwadi kipe døøgi pödhø kì rëbø kì bang liny, o tuurø ócäge.

Akudd-a áthany Lwömani bënn mägø kì ree, o ge dwadd-a gwøg ceth kì pödhø me ba areb, me yije bëed yi ji kì mër kí døjø. Ge ápäddi kì mendwøng kì bang órang-a árangì ji, o ge pa ciggi døøgø kì bäjjø. Anen, pödhee dwadd-a bëedø e gøgg-a dyer, e ji mīdhi ge pār, e dyër mi dhanhø omīdhø, e ji bënn ying-a thá cigg.

WIJ 1

Wij men köøb a ri Mīri Tyëny kipe Rebi Pödhø. Mīiri mi rebi pödhø me nyän, ókwany kì bang thumi Kaam Tyëny, o nyi kwøb á RTGoNU. Cwølli á men-a ádwoög mal, ma e áceg ka nëngø kì wëy yi rēbi Akudd, kí kipe ka ákāni kōmi Akuddi Lwøbø, kí kipe bëede e ceg-a reb.

Da kamm áryew møg kømmi kì yij Lwøbø. Da Kam-a bøli Kaam Tyëny, men tyëg dwaät ábídag, o cäg-áà ri thanyi wänyi lwøbø, o thum-áà kì Aköldīt kì run 2019. Codhe, o run mø Clunyi gen kì bëenhø. Kaamani óthum-áà run 2021. Leng óleng e dwaät áryewnuti thumøkì ri Kaam Tyëny, o bene lengani a ónyodh mīri dīmograthiyà men-a ókwany á men jaag pödhø. (Kam-a bøli kaam Tyëny ámeej kì dwaät ábíkyel).

Kì ri Lwøbø men, Mīri Tyëny kipe Rebi Pödhø ba akøbbø kinni dwöögø mër møg pa cøg, ka ji korre ge bëed a määdh kì yij pödhø. Tyëng-a Kājja-Áyōmi kì Yij Pödhø, kí tyëng-a ákedhi yīnø ódwoög pac, ka kwøbbi rebi pödhø kí tuurø, wiy bëed ge kääla yī ji ceth. Ódi gwøøg geri pödhø thyew me kedhi bøle.

Gíg-a gøggi yi mĩiri bėnn kĩ gwøøg ji-a kwany yi mĩiri, gøggi yi gen ge ónėnø, o ódi pyėji ngan rėnyi ngyėny geki jammi pødhø. Kąjj-a árenyi ódøøg ki gerø. Ódi kwani tyėng pødhø thyew, kĩ thødhi wáthi mĩiri møg-a cyān ki tegø geki jamm-a gøög, o gwøøg leng ogwir.

Mĩri Søøth Sudan óbėəd e teeg ke kwanye bėedi ji ge bānni kĩ yij pødhø, ka tedøt kĩ dipac nyi rebe kĩ ri kwany wáthi tunggi pødhø. Tyėng-a mānn óbėədø ga 35 % kĩ yij mĩiri, o akuddi lwøbø bėnn ceg-a kábbø ki tyėng-a mānn mø kedhi Kansil mi Mĩniserr. Wijwoøbø kĩ Søøth Sudan ceg ka kídhi kąjj-a gøög kĩ yij mĩiri má kej dhøggi gen nud.

Á møg a ba Mĩri Tyėny kipe Rebi Pødhø?

Mĩri Tyėny kipe Rebi Pødhø ba Akudd mø ngenyø, o ge ba: Mĩri Tyėny kipe Rebi Pødhø men-a nud anen. Codhe, o reb ki SPLA/M-IO, kĩ Akudd-a Tøøk kĩ yij Mĩiri, (møg-a nud kĩ yij wānyi lwøbø men), kĩ Tyėng-a Ámag Cøn (FD), kĩ Akuddi Siyaasa møg-a kyeelø. Kĩ Kaam Tyėny, mĩiri ónudd e gøög-a cigg-a ágaab Ripøblík Søøth Sudan, mø run 2011, ni ka átyenyii.

Wij Jyägø

Wij Mĩri Tyėny kipe Rebi Pødhø, ódi Wij Jyägø, o ódi Jagø, a løg Salfa Kiir Mayaärdīt. O da Ókwøøm Jagø men-a Mal, a løg Dr. Riek Machar Teny. O da Ókwømmi Jagø møg-a kyeelø ga ángwen, møg-a ókwany yi Akudd-a Kyeelø, kĩ ákyel kĩ kelli gen á dhajø. Ba Wij Jyägø a ónenni gwøgi møg-a yij lwøbø men, geki cigg-a yĩey yi Asembeli mi Bødhhi Ciggi Pødhø kĩ Kaam Tyėny. Kej Ókwøøm Jagø men-a Mal kĩ kąjji Ókwømmi Jagø møg-a kyeelø, óbėəd ge bogĩn kenya óthumi Kaam Tyėny, keløg Wānyi Cigg-a Pa Cøg pa køøbø kinni, bėəd gen.

Ka bėėde kinøw, á møg a ba pėjje? Jagø en a ba pėji pødhø, o en a ba jangi deej pødhø. Gwøge men-a mal ba kori dhwaäng Søøth Sudan, kĩ mĩdhi kewe. Gwøgge

møg-a kyeelø reb-a bëëde á Jangi Kansil mi Míniserr, kí Kansil mi Kori Pödhø, kí Kansil mi Nyagi Per Pödhø. Jagø thyew a óthany cigg-a kääł yí Asembeli mi Bödghi Ciggi Pödhø kí Kaam Tyëny, o ge göög gen ga cigg. Jagø kete a ókwøb waang yømø walà liny, o ba Jagø a cwööl Asembeli mi Bödghi Ciggi Pödhø kí Kaam Tyëny.

Ókwøøm Jagø Men-a Mal, en a jaag deej SPLA/M-IO gíti kenya-órum dej kí rebø. Kenya óbëëd jagø e tøk, ba Ókwøøm Jagø men-a Mal, a óbëëdø á jangi käng-a tñini. Óbëëdø thyew á jaal bang jagø kí Kansill møg-a jaag yi Jagø.

Ókwømmi Jagø møg-a kyeelø ga ángwen, ba gen a nenni gwøøg kómícin møg-a yij pödhø, ni kómícin Banyi Raj walà Kómícin Dyër mi Dhanhø. Ge nud thyew kí Kansilli Kori Pödhø kí Nyagi Per Pödhø. Gwøøg gen thyew ba tidi kinni, lögg-a nyi løøg yi Kansil mi Míniserr nyii gwøøg ceth.

Løøgi kwøb nyi ceg ka nywagø yi Wij Jyägø bëne, e thá kwøb rumø ki pyënyø kidøøj. Møg-a nyi løøg yi gen reb-a kwanyi jyäggi steet, walà kwanyi jaggi dej walà kääli gen wäg, o møgani dwadd-a yëyø yi Kansilli Kori Pödhø kí Nyagi Per Pödhø.

Kër-a Ópyëel Míiri kí Gwøge

Díl gwøøg míiri ópängø á yeth ábíj, a ba: jyägø, mídhi jammì, muuji jammì, gyer, kí nenni kwøbbi tedøt geki wijwöøbø. Kipe kunyø ki gwøngani, da Kansil mi Míniserr geki kájja kyeelø.

Kansil mi Míniserr ba burø ma áyíëy, yije da Míniserr 35. Míniserr møgani ópängø yi Akuddi Lwøbø kinni: 20 kääł a yi mír-a nudd anen (ITGoGN), 9 óbëëdø ga mø SPLA/M-IO, 3 ba mø Akuddi Siyaasà Møg-a Árebi (SSOA), 2 ba mø FDs; a lög Tyëng-a Ámag Cøn, 1 ba mi Akuddi Siyaasà Møg-a Kyeelø (OPP).

Gwøøg Kansil mi Míniserr ba gwøgi møg-a yij lwøbø men, lwöim-a mídhi kwøbbi mër, kí jyäng-a yije bong geny, kí døøgø' rebø. Pyël-a cigg kí yëth-a jaag pödhø, kí nyodhi gígg-a gwøg, kí cíbi ngyëny møg-a göög.

Ódi tyëng-a männ mög kedhi Kansil mi Míniserr, keløg ge nøg ba 12, o ódi ókwømmi míniserr 10, pängi gen kì kelli Akuddi Lwöbø ba anywag. Tyëng-a kedhi Kansil mi Míniserr dwadd-a kääł wäthi tunggi Søøth Sudan, men nyodh bëëdi pödhø yije da ji mø bään.

Thyew, da Asembeli mi Bödhhi Ciggi Pödhø kì Kaam Tyëny, a ba burø men-a yije røøm yi tyëng-a kääł kajj-a bään, be løbbi akørr-a per gen teg. Asembeli mi Bödhhi Ciggi Pödhø kì Kaam Tyëny, yije ódi ji 550, ge nywag-a yi akuddi miiiri bänn. Gwøge ba kunyø kì gwøøg wili bëëdø, kì tyëny men-a kømmi yi Lwöbø men.

Kansil mi Steet, bene burø men-a yije lïngi cwaggi wäthi tunggi Søøth Sudan, ma ge cungi ga wäthi steet. Keër bëëdi burani ónyodh-a yi gwøøg Kømicin Keww Men-a ba Óleenyo. Kømicinani ákwany-a yi Lwömi Mër, kipe kinni o lidhe keww-a nud anen kì Søøth Sudan, o lidh ma døøj gen kì cöögø kinøw. Ge ókøny thyew yi Kømiti mi Bödhhi Kew, a løg bur-a áyïë, mi tyëng ngäny wøw, o ókunye kì cìbi keww-a kaam jurri.

Kømicin Keww men-a ba Óleenyo, nyodhe mög-a áyod yi en kì ri thumi cyäng 90. De ke bongii giin yode me døøj, ba referendøm a gwøøg á men yieel mögani; gwøøg ceth e kaam tyëny nuti thumø.

Kì ri cägi kaam tyëny, miiiri steet, kì miiiri yethi myërr, ge ceg ka nywagø yi akuddi lwöbø: 55% kwany yi miiir-a nud anen, 27% kwany yi SPLA/M-IO, 10 kwany yi Akuddi Siyaasà Møg-a Arebi (SSOA), o 8% kwany yi Akuddi Siyaasà Møg-a Kyeelø (OPP). Kajj-a Døngø ni kej Jangi Steet, kì Jangi Kansil, kì Kømiciner mi Kaunti, ceg ka nywagø thyew. Tyëng-a Ámag Cøn yi gen ódi míniserr ádag kì Steet.

Bur-a ba Óleenyo mi Søøth Sudan áci-ba kömi kwönggi pängi tegø kì döngi cigg. Kømiti mi Tyenyi Gøny ókwany, o lore Ciggi Gøny kì Kaam Tyëny, o gi-g-a dwaddi tyenyø nyudhe Miiiri Tyëny kipe Rebi Pödhø, o tyenye gwøøg Gøny. Buri Wänyi Ciggi Pödhø ókwany kì Kaam Tyëny.

Käjj-a Óyieb yi Lwöbø kí Kër-a Göög Gen

Mër ba gín nyi dwaddi kený me báär kí gwøg, o pädhe cyee. Kà bëëde kinøw, dwadda yiëbø ki käjj mø göög kí yëëth mø gwøøg møg-a cuggi kääli mër. Ge gwøg ka per kinni, o ji yídi gen ki kený kømmi kwøbbi mër ki tyëng-a kyeelø. Møg-a per gen ti tegø ónyodh yi yan anen. Ni Kømiti mi Kam-a Bøli Kaam Tyëny kí Yij Pödhø, mena ákwany yi Akuddi Lwöbø møg-a bänni. Kømiti menani en a nenni gíg-a dwadi gwøgø bënn kí Kam-a Bøli Kaam Tyëny.

Thyew da Kømiti mi Tyenyi Wänyi Cigg kí yij Pödhø. Ji-a yije ba tyëng ma kwanni gen ánywag yi Akuddi Lwöbø, kí dhanhø ákyel me cungi á kej monandhæmmi pödhø, kí ákyel-a ba kej tyëng-a männ, kí ákyel-a ba kej wijwoöbø. Kí Kaam Tyëny, Wänyi Cigg ógwed yi gen, o ótyëg yi gen ki Osboo ádag, má ge ókídh-a kómi møg-a yij Wänyi Cigg-a ágaab Søøth Sudan mø run 2011, ni kà álorii. Menani nyodh-a kinni møg-a yij Lwömi Mër ágoög ki cigg, o ge árøøm ceth ki møg-a yij Wänyi Ciggi Pödhø. Ciggi Kori Pödhø ólor yi gen thyew, ka tyëg yi gen ki dwaät ádag.

Da käjji gwøg møg-a óyieb kí Kaam Tyëny. Kí yij Kaam Tyëny, da käjj pyär áryew kí Kømícinn møg-a ódøøg ki pyëlø, ka møøgø dwøøg käjji gen kí yij pödhø, møg nyodh kinni bong gín rënyi gwøg, o ngan bájji pa bødh cayø. Møgani reb-a Kømícín mi Banyi Raj, kí Dyër mI Dhanhø, kí Kømícín mi Tyëng-a Yínø, kí Kømícín mi Kwanyi Twäjj, kí Pädi Dej, kí Døøgø' Rëbø.

Kí cyän cyee, lengi leng kí yij pödhø, ba gijø me pere teeg kí yij Lwömi Mër. Gwiri leng, dwadda Kømícín mi leng me pa gënyø, døøg ki cib keje ceth kí yij run-a mal kí yij Kaam Tyëny, kí yethi dwaät ábíkyel-a bang thanyi lwöbø, Kømícín mi Tyenyi Wänyi Ciggi Pödhø, ógwédø ki wäny-a ógoögø ki cigg møg nyodh kinni leng óleng e bong böggø, o akuddi siyaasà ceg ka gwedø e bong geny. Wänyi nyingi ji-a lëngø ceg ka dijø kí yethi dwaät ábíkyel e leng nuti, o tyëng pödhø, kí tyëng pödhø-a cyägi, kí tyëng kómi labø møg-a bí be nenni leng ceg ka cwølø. Leng leng a yethi dwaät ábíkyel, e Kaam Tyëny nuti thumø.

WIJ 2

Wij men kööb a ri Cungi Many Pa Cög kí Gíg-a Ápyël kipe Kori Ji kí Kaam Tyëny. Gín-a pere teg ba kinni liny ócung kidí, o ba ngø a ógwøg yi Akuddi liny kipe kinni liny ko døøg mal kēti; o ji døøg gen pac, o ji bëəd gen ki dhwäng e bong gín böggi.

Liny-a cinge di twäjj ki Søøth Sudan, ge ba budø me pere teg kí kipe tuuri pödhø, kí gwøøg døøgø ki mērø, o ge ógöögø bënn ceth kipe kori pödhø.

Cungi Liny Pa Cög kí Møg-a Ágwir kipe Kori Ji

Menani ákedh-a kömi Lwøbø mi Wiyi Kwøbbi Liny, men-a áthany kí cyänggi Kolø 21, kí run 2017. Lwömani dwadd-a kinni koor tyëng pödhø, e reb-a tyëng-a mään kí wøøjur, ka teen-a kunyi ko mään kedhi kun-a bëəd yi tyëng-a dwaddi kønyø. Oköøbø thyew kinni nyi pyëej ngan rēnyi jammi, ka ciggi døøji bëədø mīdhi.

Da møøgø ma ápyël kipe kori pödhø, ga møg-a ókunyi ki dwøøgi piny keje. Kenya ónywaag lwøbø men yi tyëng-a jyägø, ki ji-a jaag yi gen, lidh yi Akuddi liny ceth kinni kelli ji ceg ka däängø. Coli kääj ba akyer ki mendwøng, o ngan bajji ceg ka cayø ki cay mø døngø. Wang-a kinni, Akudd bënn kyer gen kinni:

1. ji ko määni kønyø;
2. tyëng-amään ko mød;
3. othønhø ko gwøg ga dej;
4. wiy kädðø ki atum me raaj, kí caagi liny walà kabbø ki dej; kí
5. ko di ji mø päär kömi tyëng-a áyömi kí yij pödhø, kí tyëng-a yīnø, kí tyëng wödd, kí tyëng buri kömi läbø geki jammi gen, kí JMEC/CTSAMVM, kí monadhämmi pödhø geki mø kömi läbø, kí møg-a path ki mø mīri.

Amaggi liny ógøny ge mëgg-a Rīwi Kwarø mi Kømiti Kömi Läbø. Deny path ki mi Søøth Sudan ceg-a dhwödhø kí yij pödhø kí Kam-a Bøli Kaam Tyëny.

Lwöbø okööbø kinni, kì yij Kam-a Bøli Kaam Tyëny, dhwödh dej kì kajji tyëng pödhø. Twäjj-a döngø ki mөг-a thønhø ceg cøngø. Mapp mø kajji dej muuj gen tyëng-a nenni gwøøg cungi liny. Deny-a nud, ree ócønge kajj-a ácíb ki kwanni gen, e ge odaängø, codhe o ge ciggi cib kajj-a göög gen, ni kà dwaddii yi cigg kì Søøth Sudan.

Gwøng-a nud ba gwøøg deej pödhø men-a ba areb, kì gwøøg kori pödhø, kì gwøøg bulis, kì gwøøg uddi amagg, kì gwøøg caw ki mac geki layyi päl. Tyëng pa yídi kì kelli mөгak, ge kídh-a kej (DDR), a løng Kwanyi Twäjj, Pëgi Piny kì Døøgø ki Rëbø. Møgani døøj kipe ji-a ákedhi be liny á yuu yídi gen ki gín ree bëéd.

Twäjj-a ácøng ge ceg ka rënyø, Codhe, o kamani cáge kenya-á órum dej ki címmø, walà ri thumi dwaät ábídag, keløg á en a cyägi. Dej thyew ree ógwire kipe kori leng.

Yëth-a Ágwøg kipe Kur

Da yëeth ma ágwøg, walà ma ádøøg ki gwøøg kipe kinni o gwøøg kori pödhø kedhe e døøj. Ni Kømícin Men-a ba Areb kipe Kori pödhø kì Kaam Tyëny, ákwany-a yi Akuddi Lwöbø e ceg ka nywagø. Ókāni ki ji mø ngäny wøw mөг cuggi' gwøg kì yij pödhø, o ókunyi ki pyëëlø, ka ókunyø ki rebi dej bëne.

Kì kam-a bøli kaam tyëny, pëjji liny mөг-a nud, ónudd ge jaag-a deej gen, o møgani ónywag yi gen ka Bur-a ba Areb kipe Nyaag.

Da yöö ákyel me nud, cwøl á Cungi Mac kì Mөг-a Ágwir kipe Kori Pödhø kì Kaam Tyëny kì Nënnì (CTSAMVM). Ádøøg ki pyëlø anen, o cwøl á Cungi Mac kì Mөг-a Ágwir kipe Kori Pödhø kì Kaam Tyëny kì Nënnì.

En a cungi kì kōmi nënnì, yabi thá kwøb, kì mídhi cungi mac. Nyi ceg-a gwëdi yí tyëng IGAD ki ripøt geki Kansil mi Míniserr, kì Kømícin mi Nënnì kì Nyuudhø men-a ba Areb.

Menani ba ríbbi köimi gwøg kì yí Akuddi Lwøbø, kí tyëng Søøth Sudan møg-a nud kì yethi kwøb, kí tyëng myërr-a cyägi, kí tyëng-a kunyi kì köimi labø, kí mädhhi Søøth Sudan, o yod yi gen kinni cungi mac yà keje. Keløg mac pa cungi kì käj møøgø, ceg-a yídø ki gín gwøg kipe mídhi mër.

Kì ri cögi møgani bënn, Søøth Sudan, dwadd-a bëëdø e ócuggø ki kori pödhe. Buridwøøng Nyagi Per Pödhø ki Keny me Bäär kí lidhi Kor men-a nud, bëëdø ólidh yi en, o lidhe kër-a koor pödhø ki liny geki møg-a path ki yëthi liny, o gíg-a dwaddi kipe kori dhwaäng pödhø yab, o Søøth Sudan ree kore, o bëëd e bong gín bögge.

WIJ 3

Wäthi tunggi Lwobø mөг-a áthanyii, yäáb gen ki yöö men cuggi jammi kunyø ki wädhi yĩ tyëng-a dwaddi kønyø, ka ge kor ceth, cag kí ri cägi Kam-a Bøli Kaam Tyëny geki Kaam Tyëny. Menani wanga jammi mø giir, ni:

1. yab ki yöö men kedhi yĩ tyëng pödhø mөг-a dwaddi kønyø, ka ge kor;
2. yab ki akimmi délli kí mø saikøløji, kí tyëng cigg mø tuur tyëng-a ádwöög kí yĩnø geki tyëng-a ádwöög kí kajji yömø kí yij pödhø, reb ki dwøøgi kailla ádaäing yi liny kej ákyel;
3. tyëgi tyëng pödhø ki gwedø, eni mөг-a kääł yĩnø kí mөг-a yömi yij pödhø, ka ge nëngi ki waj mø nyodh kinni ge ba tyëng pödhø; kí
4. wiya tyëng-a kääł yĩnø kí mөг-a yömi yij pödhø, o ge døøg gen myërri gen cøn, men pëgg-a kenya dwadde.

Kí Kaam Tyëny, Míri Tyëny kipe Rebi Pödhø, ógöögø ki prøgram kipe tyëng-a yömi yij pödhø kí mөг-a kääł yĩnø; gwøngani nywag yi en ka Buri Køimi Låbø kí monadhåmmi kunyø. Ge óti-a nenni gíg-a gøggi kipe teedø, ni ød yadh kí ød gwed, kí tyëng-a wäthi gen ámuum yi liny, ni othønhø, kí kíjj, kí tyëng-a männ, kí thwömm, walà tyëng kedd. Kí kaam tyëny, ciggi NGO, a løg monadhåmm-a path ki mø mĩiri, ceg ka lorø, o nënne kinni ge ákyëw kí bëëdi mø køimi låbø.

Kí Kaam Tyëny, Míri Tyëny kipe Rebi Pödhø, ógöögø ki Sanduug Døøgø ki Rëbø, me gwøge ónenni yi ji 30, a løg buridwøng me jie kwany kí ri Míri Tyëny kipe Rebi Pödhø, kí akuddi køimi låbø, kí mädhhi Søøth Sudan.

Menani ónenni kajja áreñyi kí yij pödhø, e ge cäg-aa ri kajja áti ki rënyø yi liny. Sanduungani ónyi kídhí ki Miyø Míliön Døllar kí yij run kí kaam tyëny, ge muuj a yi Míri Tyëny kipe Rebi Pödhø, kí buridwøng mi muujø kí Søøth Sudan, men-a ócugi kipe yåbi sanduungani ki ngyëny. Mër ba gín nyi bí tĩn kí dhuki. Má kà pöødth cäng, gånø kedh e ódøngø kí kaam Akudd geki jii Søøth Sudan, o ki yuu-a ni menani, mër ócuggø' cung e teeg.

WIJ 4

Wij men kööb a ri jammi pödhø, kuni gen, kí mĩdhi ngyěny.

Jammi Søøth Sudan kì dhuki megø, ge ótyeny-a yi yěth-a ómĩdhi ngyěny, kí kuni jammi, kí ngädhi ji ri gen kì bang kenya-ó gwøøg gwøg e ónėnnø, ka da pyěj, kí cay.

Wij men nyodh-a gĩg-a ótyeny kì ri cigg geki bėėdi gwøg, kí kěr-a jaagii, o gĩn ni menani cwøbe.

Gwøgi tyěny kidøøj, wang-a gwøgi jammi ge ónėnnø kí lögga døj, kí cayy-a dyěr ga yöö mi banyi raj, kí yěthi jyägø ma dyěr.

Gwøng ni menani ókăni ki găänø, ka ókăni ki tyěngpath møg bĩ be lim, ka tyěng muujø omuujø ki ngyěny. Keløg e bong tyěny kí kuni jammi, jammi Søøth Sudan ceg-a rěnyø, ka ge ókedhø ge ti-a rěnyø.

Gĩg-a kömi Gen Köddi

Gĩg-a kömi gen caag köddø yi Lwøbø ba gen ek:

1. Mĩri Tyěny kipe Rebi Pödhø, óbėėd gwøge ónėnnø. Ókăni wăg ki wănyø me mĩdhi ngyěny men nenni yi ji bėnn. Tyěng-a nyi løg kwøb ge ónyodh, o ba gen a pėjji jamm-a cingi gen, keløg cigg ko mĩdhi. Siyaasà mi tyenyi pödhø ba en a ómĩdhi kì mal ceth;
2. Mĩri Tyěny kipe Rebi Pödhø, ógöögø ki mothab me teeg me nenni ngyěny, o göögø e ónėnnø, o ngan bajji ocayø. Ókăbi thyew ki ji møg nenni ngyěnyyi møw kí møg-a path ki mø møw. Wij mĩri pödhø, kí mĩri stet, kí mĩri kaunti, ge óthödhi ki tegø kí cigg, møg cuggi gen ki kăbø ki gwăj;
3. Mĩri Tyěny kipe Rebi Pödhø, liny nyaag ki raj ópyeji yi en. Ciggi ngănyi bėėdø kipe teen-a göögø ómuuj ge teeg kipe mĩdhi jammi kidøøj, e bong nywăddø, o pėjji men kum gwøngani walà ceg gwøg ki gĩn ni menani pa bødth ki cayø;

4. Käär Søøth Sudan ceg ka nywagø, o wäthi mīri bēnn cuggi gen ki gyer kí gwøgi gīg-a dwaddi, e køø-l-a kōmi møg-a yīēy yi cigg. Nywagi jammi geki pängi gwøg ki kaam wäthi mīri nyodh-a yi gwøngani; kí
5. Da ji møg-a nenni gwøg, ge mīdh-a ciggi pängi gwøg geki cayi ngan bājji, gen a ónenni cøngi ngyēny, kí ngyēnyy-a käl yi gwøg kí kēr-a göög bädjet.

Tyēēny ni menani yēth-a mīdhi jammi ótyeny yi en, ka gīn-a gwøg nyi gwøg ceth á kēr-a ákwøbii. Tyēny menani thyew gwøg ówägge gwøgø e ónēnnø, e da cay ceth, kí yēthi jaagi gwøg mø nyän, mø nyodh kēr-a kwølli gwøg ki gwøgø. Tyēny gwøg á ciggi jyägø mø nyän møg muuj ga apyēl kidøøj, walä pwönyø ki mīdhi cigg.

Mīniseri mi Painans, bene mothaab mīri men-a ti tegø kí ri tyēny. En a nenni bädjeet bēnn, en a nyudhø ki kēr-a mīdhi ngyēny. Mīdhi ngyēnyyi mow per gen teg, o Mīniseri mi Pitroliyøm teeg, o okunyø thyew mīdhi ngyēnyyi mow.

Kipe tyēny, mothaab mø nyän di dwadø kipe gwøg ki akuddi gwøg me teeg. Bur-a yie di Tegø kí kōmi Ngyēny, kí Kōmīcin mi Ngyēnyy-a Mag geki Ngyēnyyi bang gwøg, kí Bur-a Nenni Bēēdi Piny, ge ba kwī møg-a dwaddi nennø.

Da kājji mø gwøøg gen nyi røøm, møg dwaddi nennø thyew, o yod ying tyēny ogwøgø ni kà dwaddii. Ød Pääri Jammi Pödhø, kí Kōmīcin mi Banyi Raj, ge ba kājji mø per gen teeg.

Løøgi kwøb kidøøj kí gwøgi jammi ge ónēnnø, nyii rēnyø keløg kwanni ngyēny path ki apyēl kidøøj. Akyel kí ri tyēny, ba gwøgi Buri Kuni Ngyēny kí Mīdhi Gen, men-a ónenni kēr-a kuun ngyēny kí kēr-a mīdhi gen, o kunye ki tyami akørr-a nyi käl yi nøgi data kí nyødhe.

WIJ 5

Wij men kööb a ri gøggi dyër kì kaam tyëny, a lög cay, kí døøgø ki rëbø, kí tuurø. Gíg-a árényi yi liny, ni bongi wøri dyër mi dhanhø, kí rënyi jammi, ge dwad-a dwøøg kajji gen.

Kipe gwøgi gígani, Mìri Tyëny kipe Rebi Pödhø, ceg-a gwøg ki bur kì kaam tyëny, e tyëng-a männ kwany kwanni gen ba 35% kì yethi burani bënn. Burrani ba:

1. Kømícin Dyër kí Døøgø' Rëbø geki Tuurø;
2. Buri Gøny Men-a Areb kipe Søøth Sudan; kí
3. Buridwøng mi Col kí Gédh.

Kajjani ógöögø kì wäyi gen ge ködd-a köimi gøggi dyër kí døøgø' rëbø geki tuurø, kí col, kí kønyi ji ki døøg kajji gen kì Søøth Sudan. Monadhämmi pödh-h-a cyägi, kí mø köimi lãbø, kí Rëbi Ápírikà, kí Rëbi Køimi Lãbi, kí Kømícin Ápírikà men-a nenni dyër mi dhanhø, ge ókunyi ki pyëli møgani kí gwøgi gen.

Kømícin mi Dyër kí Rëbø geki Tuurø

Kømícin mi Dyër kí Rëbø geki Tuurø, ba gijø me pere teg kipe kääli mër kì Søøth Sudan, men-a gwøge ókäni ki løøgi kwøbbi liny. Mër ókääle mal, kí døøgi pödhø ki rëbø geki tuurø. Ócägi ki gwøg kì yethi dwaät ángwen kì bang kwany Mìri Tyëny kipe Rebi Pödhø. Thá kwøb óyab e cäg-ää Bilthinh kì run 2005, píd cyäng-a áthaany Lwöimi Mër Men-a Ádwöög Mal.

Ógwøg e teedø rumø ki pyëjø, o yod kinni tyëng-a männ, kí cwøw, kí wømänn geki yaag-a cwøw, kwøbbi gen rumø ki gwedø, o møg-a ágweed piny óreb ki cigg-a ókääli yi møgani bënn. Kømícin menani ógöögø ki gíg mø ngenyø. Óyãbø ki thá kwøb, ógwëdi piny ka omuujø ki ripøt ki kër-a bëëd bongi wøri dyër mi dhanhø kí gøggi raj, e nyodh-a tyëng-a nuti wøør dyër mi dhanhø ka ge orøngø. Óyãbø ki thá kwøb thyew, ka gwëd-a piny, ka omuujø ki ripøt kì ri pyemi cigg, ki raj møg-a ágöggi ji kì

Søøth Sudan yi mīri pōdhi gen, geki tyēng-a pa gōögø ki gwøøg pōdhø, walà møg-a gōögø kyeel ki pōdhø, kí ji-a køny gen ri gen.

Gønyy-a kääł yi tyēng-a ágöggi ki raj, ókwany yi en ka thá gīn yabe. Codhe, okwøbe yēth-a løøg gen, e ködd-a kōmi kwōng-a nud kí kēr-a nyii løøg kwøbb-a ni møgani, e reb-a dwøøgi jammi kájji gen kí col.

Käng-a ógöögø, Kømicin menani ógwēdø ki rekøt mi kwøbbi cyānggani, me yije bong geny, o ónyudhø ki yēth-a mään gīgani døøg mal, e køøl-a kōmi cigg kí tenyyi kájji-a kømmi kwøbbani.

Kømicin menani yīe ódi tegø men gwēde dhanhø ki wānyø, men cwøølii burø be kwøbi gīn-a álidhe, o käne ki wāj møg-a dwadi, o Kømicin menani, ngan-á kōme ápādhi yi raj, ceg ka korø yi en geki ngan-a ácwööl yi en. Ókāni thyew ki gīg-a nud kì Ápīrikà kí kájji-a kyeelø møg tīng dyēr, kí døøgø' rēbø geki tuurø, ka teedø odīdø thyew ki bēēn-a ni menani kì bang gwøge, o wijwöøbø kí tyēng-a männ ba gen a ti dīdø kì bang kwøbbani.

Kømicin menani yije ódi Kømiciner ábíryew, ángwen óbēēd ga tyēng Søøth Sudan, kelli gen da tyēng-a männ áryew. Ádäg-a döng ókääł yi pōdhi Ápīrikà, kelli gen ódi ngan dhajø ákyel. Ripøt mee men-a cyän ónyudhi teedø e dööng-á dwäät ádäg kì ri thumi kaam tyēny.

Buri Gøny Men-a Areb kipe Søøth Sudan

Buri Gøny Men-a Areb kipe Søøth Sudan ceg bēēdø e ba buri tyēng ngāny wøw, e cung-á óleenyø, ókwany á men lidh gønyyi ji-a ágöög ki orøgg mø døngø, møg-a ágwøg kì kaam cyānggi dwäy 15 kì Kolø, kì run 2013, pīd thumi Kaam Tyēny kì run 2021.

Thá kwøb óyab yi burani, o ngan yod ciggi kōmi lābø walà ciggi Søøth Sudan toor en, ceg ka yēbø ki gøny. Buri Gøny Men-a Areb kipe Søøth Sudan yīe ódi teegø

men yebe ki gøny kipe kwøb møg: Nägi Ji, Wädhi Dhanhø ki Caag Piny, Rajji Liny, kí rajj-a kyeelø møg-a nud kì yethi ciggi kōmi labø, kí cigg-a kyëew ki gen kì Søøth Sudan, reb ki rajj-a nyi göggi tedøt geki mødi tyëng-a mǎnn.

Gadhhe, kí tyëng-a nyi tīng gøny, kí tyëng-a nyi yab thá kwøb, kí tyëng-a nyag kej ngan-a ágøøny, kí katíbb, ge óbëed ga ji mø wør, ge kwij geny o ge ngäny bëedø, o yëthi gønyy bënn, møg orøg kí mødi ji ngäny yi gen. Gadhhe-a ngenyø kì kǎjji gøny bënn, ge ókǎäl-a pödghi Apírikà de path ki Søøth Sudan.

Buri Gøny Men-a Areb, ji-a kōmi gen ápādhi yi raj geki tyëng-a álídhi, ókor yi en, e ködd-a kōmi ciggi kōmi labø kí bëedi gen kí kër-a göög gen. Dyër mi ngan-a ágøøny ówør yi en. Bong ngan wiy wäg kì yij orøg kipe kà bëede á ngeti mīiri, walà ngan ma áceg ki lengø, o bong dhanhø men-a óyábø ki kønyø yi ngeti mīiri me dwøng kibøle. Kwøbbi wiyi dhanhø, kí bëede e pa nywal, walà kinni ba akyer ki magø, pa cuggi' jogi Buri Gøny Men-a Areb.

Buri Gøny Men-a Areb, ócuggø muujø ki cigg mø kwaany giipiny walà ød men-a óyodø ki orøg, o döggi wǎn men-a dyër walà mëggi pödhi Søøth Sudan. Ókööbø thyew kinni geedh ngan-á jamme árényi walà kinni cuddi. Tyëng-a ócay walà tyëng-a óyod kinni ge árøngi yi Buri Gøny Men-a Areb, ge pa kedhi yij Mīri Tyëny kipe Rebi Pödhø (RTGoNU), walà mīrr-a óbī kì bange giti bøli kenya óthumi kam-a ókwøb yi cigg.

Buridwøng mi Col geki Geedh

Thyew, ódi Buridwøng mi Col geki Geedh men-a ókwany yi Mīri Tyëny kipe Rebi Pödhø (RTGoNU) kì yethi dwaät ábíkyel kì bang cǎgi Kaam Tyëny. Buridwøøngani a ójaag Sanduug Col geki Geedh. Buridwøøngani ómuujø ki jammi geki ngyënyy møg køny tyëng pödhø møg-á jammi gen árényi yi liny, o ge køny thyew ki gīg kōmi gīn pëggi yi gen. Apílikacinn ókwany yi en kì yī tyëng-á jammi gen árényi, o ge ócuddi.

WIJ 6

Wij men kööb a ri keër beëdi wānyi cigg-a pa cög. Ba kinni, wānyi cigg men-a álor, ónēnni e na ngø, o wa ówādhi kenyani kidi? Da wānyi cigg me nud kì Søøth Sudan, de dwadd-a tīngø, o kyēēwe ki gīg-a nud kì yij pōdhee, kí kinni, o ókāne ki mēr kì kam-a bōlee. Ba wānyi cigg a muujø ki yuu-a nenni gwøg yi mīiri, en a nyodh gīg-a cuggi' gwøgø yi mīiri, o en thyew a ba kurri kipe tyēng Søøth Sudan.

Kì Kaam Tyēny, Mīri Tyēny kipe Rebi Pōdhø, ba en a ónenni kēr-a cyādhi wānyi cigg-a pa cög, men-a ógwøg kōmi cigg mø nyān. Gwøngani ceg beēdø á mi tyēng Søøth Sudan, o ópyejj-a yi gen. wānyi cigg-a pa cög ceg ka tyēgø ceth, de ko wēggi wādhi ri runn áryew kì bang thumi Kam-a Bøli Kaam Tyēny.

Gwøngani ógwøg ji ködd-a kōmi ciggi beēdø møg:

1. Cagi jagi pōdhø ki Fedraliyà geki Dīmøgrathiyà, á men nyodh beēdi tyēng Søøth Sudan;
2. Mīdhi mēr geki beēdø mādhdh, kí beēdi pōdhø á ákyel geki dhwaäng piny Søøth Sudan;
3. Wēggi ji ki kený jyääg gen kì yij pōdhø ki yuu dīmøgrathiyà, kí lengi leng dhanhø pa böggi, kí nēngi Steet geki Kauntii ki tegø geki jammì møg göög gen;
4. Wøri jurri, kí beēdi ji ge bään kì wāthi tunggi pōdhø, kí dyēr mi teedø bēne, e reb-a dyēr mi teen-a dwaddi gwedi kwööng gen, kí tīngi dhøg gen, ki dhwaäng gen, kí nyodhi beēdi gen;
5. Yabi jamm-a per gen teg møg-a dwadi yi ji, e gwøg-a gīg mø päär jamm-a gwøg kipe dönyi ji kì kāj bēnn kì yij pōdhø;
6. Cīiji kønyi rek, ka gīg-a gøggi wiy yōni gen, kì kaam myērr-a cyägi, kí pōdhhi kōmi lābø geki Søøth Sudan; kí

7. Wiyi tyëng Sòøth Sudan, o ge māgi gen kì ri yeli kwøbbi mër geki løbbi akørri pòdhø, kí yíëyi rek, kí bëëdø kì kej ákyel, kí wøri møg-a rømmi yi ngan-a kyeelø.

Gwøngani ócyädh-áà kōmi lwøbø kì kaam tyëng-a nywal yi gígani, e reb-a akuddi siyaasà, kí monadhämm-a nud kì yij pòdhø, kí akuddi tyëng-a männ, kí akuddi wijwöøbø, kí akuddi tyëng kwøbbi Jwøk. Kòmícin mi Lori Wänyi Ciggi Pòdhø, ba en a ókunyi ki gwøøg cigg. Ókwanya kelli akudd-a bänni bënn, a lög: Míri Tyëny kipe Rebi Pòdhø, kí akuddi siyaasà, kí akuddi tyëng kwøbbi Jwøk, kí akuddi tyëng-a männ, kí akuddi wijwöøbø, kí jurr-a kwanni gen nøg, kí tyëng gwøng path ki gwøøg míiri, kí monadhämm-a path ki mø míiri, kí tyëngdíðø, kí bøøl geki bödhha-a kyeelø.

Kì ri cagi gwedi wänyi cigg-a pa cög, ódi pwönyi ciggi Sòøth Sudan møg-a ti ki ngänyø, kër-a áwöni ciggani, kí gíg-a díð kí ri gen, kí lwøbø men. Cigg-a óyíëyi yi Kønperens, gen a ómëggi asembeli mi gwedi ciggi pòdhø, kipe løbbi møg-a yije geki yíëye.

WIJ 7

Wij men köøb a ri Kòmícin Men-a Ádwöög Mal á Areb kipe Nënni gekI Nyuudhø, en a cungi kì kōmi gwøgi møg-a yij Lwömi Mër.

Kòmícin Men-a Areb kipe Nënni gekI Nyuudhø (JMEC) ábéëd e nud ceth kì ri lwömi run 2015, ágwøg ka per nenni kër-a cyädhí gwøgi Lwömi Mër. Anen áðøøg ki dwøøg keje, o cugge ki nenni Lwömi Mër Men-a Ádwöög Mal, kí nyodhi kër-a kedhe bøle.

Tyëng-a yije kwanni gen ámed, ka ge ogöögø ki 43. Tyëng-a yije path wäthi tunggi Lwøbø keti gen, de yije ákíðhi ki tyëng Sòøth Sudan møg-a kyeelø, gen-a tyëng

kwøbbi Jwøk, kí tyengdøng-a per gen teg ki pödhø, kí akuddi tyëng-a männ, kí tyëng wäthi gwögg bënn, kí monadhämm-a path ki mø mĩiri, kí wíjwööbø, kí tyëngdídø. Thyew, yije da tyëng pödhø-a cyägi geki tyëng köimi labø mөг-a ákunyi, kí mädhhi Søøth Sudan.

Kømicin Man-a Areb kipe Nänni gekI Nyuudhø, en a cungi kí köimi nenni gwøgi Lwøbø kí nyodhi kër-a cyädhe, reb ki kinni ba en a ánengi ki tegø yi mĩiri rebi pödhø. Nenni kër-a mägi wäthi tunggi Lwøbø, kí ri kamm-a ácíb ga mөг rum gwøngani, ba gwøge me pere teg thyew. Keløg e olidhø kinni jammì pa cyädhi kidøøj, nyoodh mөгani yi Kømicin a Areb kipe Nänni gekI Nyuudhø ceth.

Jangi Kømicin a Areb kipe Nänni gekI Nyuudhø, ógwëdø ki repøt kenyi di raj mø cwøb käng-a gwøøg lwøbø; e gwëd-a yí mĩiri, o kööpi nyi øre jangi IGAD, ki Kansil mi Mĩinirerr.

Kømicin a Areb kipe Nänni gekI Nyuudhø, nyii cuge kí yethi dwaät ádag, o wíj mĩiri nyi nëngi yi en ki ripøt, me nyudh kër-a cyädhi gwøøg mër kí yethi dwaät ádag, geki Kansil Mĩiniser, kí Asembeli mi Bödhhi Ciggi Pödhø kí Kaam Tyëny, kí tyëng-a cungi kí köimi kwøb kí pödhø-a cyägi, kí pödhø-a kunyi kí Köimi labø.

Kømicin a Areb kipe Nänni gekI Nyuudhø, ba en thyew a ónenni gwøggi ji mөг-a gwøøg gen bänni, walà mөг-a gwøg yi Lwömi Mër Men-a Ádwöög Mal. Møgani reb-a Cungi Liny kí Mөг-a Ágwir kipe Kori Pödhø kí Kaam Tyëny kí Nänni geki Nyuudhø, kí Bur-a yie di Tegø kí köimi Ngyëny, kí Buridwøøng Nyagi Per Pödhø ki Kori Pödhø ki Keny me Bäär, kí Kømicin Leng kí yij Pödhø.

Ba kwølli gwøøg kajj-a ágwøg ga mø Lwøbø bënn ki nennø, a cuggi' wëggi Kømicin a Areb kipe Nänni gekI Nyuudhø, kwøb kinni gwøg ócyädhø, ka ócuggø ki diji akudd bënn, ka ge døøg-a be böggø ki cayø.